

Finn Wynstra

From Science

Waarde(n) van wetenschappelijk onderzoek

De recente fraudegevallen van Diederik S., Daan P., en van mijn collega Dirk S., laten zien dat ook de wetenschap niet vrij is van verleidingen. Het streven de allerbeste te zijn en een gebrek aan directe, kritische collega's lijken hierbij terugkerende elementen te zijn. De vergelijking met Lance Armstrong (ook hier nog geen definitief oordeel, maar toch), Cees Verhoeven en andere topsporters en topmanagers die de boel bedonderden, dringt zich op.

Een andere oorzaak die wordt aangevoerd bij wetenschappers is de toegenomen prestatiedruk, vooral in termen van aantallen te publiceren artikelen. Hoe meer hoe beter? Het is een lastig vraagstuk. Een Italiaanse collega opperde jaren geleden al dat het beter zou zijn als iedere wetenschapper een maximum van vijfhonderd pagina's zou krijgen voor zijn hele carrière, om die op de best mogelijke manier te gebruiken. Een andere oorzaak van wetenschappelijk wangedrag zou kunnen zijn dat we toch wel sterk (naïef?) vertrouwen op de intrinsieke eerlijkheid en oprechtheid van de individuele wetenschapper. Dit is echter niet de plek om uitvoerig stil te staan bij de ethiek van wetenschappelijk onderzoek, hoe belangrijk ook. Maar met de terecht hernieuwde aandacht voor de waarden van wetenschappers, ligt ook de waarde van de wetenschap onder vuur. We kunnen er niet meer zomaar van uitgaan dat vleeseters asociaal zijn, dat mensen met slordige bureaus efficiënter werken en dat mensen die veel aan de dood denken meer snoepen. Wat voor onderzoek zou er nog meer door de mand kunnen vallen?

Of we het willen of niet, dit is ook een saillante vraag voor de inkoopwetenschap. Willen wij – net als andere wetenschappers – onze legitimiteit behouden, dan zullen we ons onderzoek nog beter moeten verantwoorden. Dat betekent beter documenteren, archiveren en beargumenteren. Waar zijn die vragenlijsten? In welke sector

is dat onderzoek gedaan? Waarom juist die managers geïnterviewd? Niet alle mensen zullen daar altijd in geïnteresseerd zijn, maar het is wel onze plicht om die gegevens op verzoek te kunnen reproduceren. Die betrouwbaarheid en transparantie is nu juist datgene wat ons kan (moet) onderscheiden van andere onderzoekers, zoals consultants die zich beroepen op *confidential client data*.

Let wel: wat mij betreft hoeft niet elk idee, concept of model uit een wetenschappelijke hoek te komen. Maar te vaak, en zeker in ons redelijk toepassingsgericht domein, worden ideeën met een semiwetenschappelijk sausje overgoten waarvan de ingrediënten niet helemaal traceerbaar zijn. Het zou mooi zijn als wij met zijn allen (wetenschappers, praktijkmensen en de NEVI) een open debat zouden kunnen voeren over de zogenaamd 'wetenschappelijk onderbouwde' modellen en concepten, die vandaag de dag zo veel genoemd en gebruikt worden. Waar we dan openlijk over het bestaande bewijs voor die modellen en procedures kunnen spreken, en witte plekken kunnen bepalen die we vervolgens samen met de praktijk invulling kunnen geven.

Zo'n debat zal niet voor iedereen interessant zijn. Niet iedereen is gestopt met het nuttigen van Actimel en Activia toen de claims toch niet haalbaar bleken. Maar het is wel interessant voor die mensen die zich zorgen maken over wat ze met zichzelf en hun bedrijf doen. Die zich zorgen maken over de waarde van de kennis en informatie die ze daarbij gebruiken. En wij als wetenschappers hebben er ook wat aan, omdat we de kans krijgen uit te leggen wat we wél legitiem vinden. En de kans krijgen te horen wat anderen daarvan denken, en ons onderzoek waar nodig bij te sturen. Dat is toch waardevol? ●

Finn Wynstra is hoogleraar Purchasing and Supply Management aan de RSM Erasmus University.

*De wetenschap
vertrouwt
sterk op de
intrinsieke
eerlijkheid van
de individuele
wetenschapper*